

06 Vraag van mevrouw Annemie Turtelboom aan de minister van Werk over "de arbeidsomstandigheden op bouwerven" (nr. 13792)

06 Question de Mme Annemie Turtelboom au ministre de l'Emploi sur "les conditions de travail sur les chantiers de construction" (n° 13792)

06.01 Annemie Turtelboom (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer **06.01** Annemie Turtelboom de minister, wij hebben het in deze commissie de voorbije jaren al (VLD): Selon une enquête de

meermaals gehad over de werkomstandigheden op bouwerven. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het hele debat dat wij gehad hebben over de veiligheidscoördinatoren in de bouw. Vorige week las ik dat uit een ABVV-enquête blijkt dat een meerderheid van de aannemers in de bouwsector een onvoldoende kreeg aangaande de arbeidsomstandigheden van hun personeel. Zo zou er bijvoorbeeld geen aangepaste arbeidskledij geweest zijn. Er zouden geen warme dranken beschikbaar geweest zijn. Er zou ook gewerkt worden bij slecht weer. Op veel werven zou er geen toilet zijn en kunnen werknemers hun handen niet wassen na het werk. Het ABVV deelde mee dat uit hun enquête vooral blijkt dat in kleine bedrijven de toestand schrijnend is.

Wij weten natuurlijk allemaal dat de bouwsector een moeilijke sector is en dat het, zeker in het licht van het hele debat over de veiligheidscoördinatoren, dat wij hier gevoerd hebben, heel moeilijk is om ervoor te zorgen dat werven echt veilig zijn, zonder dat men een hele papierwinkel creëert. De Bouwunie zegt bijvoorbeeld dat uit hun enquêtes blijkt dat de meeste werknemers in de bouw wel tevreden zijn over hun job. De werkgevers ontkennen ook niet dat er hier en daar uitwassen zijn, maar zij stippen toch ook wel aan dat heel wat aannemers de afgelopen jaren veel inspanningen hebben gedaan om de arbeidsomstandigheden te verbeteren.

Wij weten dat de bouwsector de sector bij uitstek is waar wij te kampen hebben met knelpunten. Het debat over het vrije verkeer van werknemers is daar ook het meest acuut. Elke keer dat de sector in de media komt – of uit enquêtes – blijkt dat de arbeidsomstandigheden niet zo goed zouden zijn. Dat is natuurlijk niet bevorderlijk om werkzoekenden of nieuwe arbeidskrachten naar de sector te laten stromen.

De werkgevers wijzen erop dat het praktisch niet altijd haalbaar is om bijvoorbeeld overal een werfkeet te plaatsen. De CAO kent daarom trouwens de mogelijkheid toe om andere afspraken te maken voor kleine en kortstondige bouwerven. Uit de ABVV-enquête zou blijken dat er vooral een probleem is bij de kleine bouwondernemingen. Ik laat in het midden of dat te maken heeft met het hele debat over de vakbondsvetegenwoordiging in kleine ondernemingen.

Wij kennen ook een analoog verhaal voor de arbeidsongevallen. Uit een studie voor het Fonds voor Arbeidsongevallen is echter gebleken dat arbeidsongevallen vooral gebeuren in sectoren met risicoactiviteiten en dat er niet altijd een relatie is met KMO's of de hoeveelheid handenarbeid. Het heeft vooral met de risicosectoren te maken.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen.

Hoeveel controles zijn er gebeurd bij respectievelijk kleine, middelgrote en grote ondernemingen, de afgelopen twee jaar, op bouwerven, aangaande de naleving van de bepalingen van de welzijnswet?

Hoeveel inbreuken zijn er geconstateerd? Als het enigszins kan, had ik ook die cijfers graag opgesplitst voor de kleine, middelgrote en grote ondernemingen. Is er een substantieel verschil in het aantal inbreuken tussen kleine en grote bedrijven?

l'ABVV, les conditions de travail imposées au personnel des entreprises de construction ne vaudraient à la majorité de ces dernières qu'une mention "insuffisant". La situation serait particulièrement grave dans les petites entreprises. Les employeurs ne nient pas qu'il y ait des excès, mais soulignent que ces dernières années, de nombreux efforts ont été consentis afin d'améliorer les conditions de travail. Il en irait de même pour les accidents de travail.

Il est dommage que le secteur soit une nouvelle fois présenté sous un jour défavorable, dès lors qu'il comprend de nombreuses professions critiques et qu'il est déjà si difficile d'inciter les demandeurs d'emploi à chercher du travail dans la construction.

Le ministre peut-il communiquer le nombre de contrôles effectués et le nombre d'infractions constatées sur les chantiers de construction, avec une ventilation selon la taille de l'entreprise?

Y a-t-il un écart significatif entre les petites et les grandes entreprises en ce qui concerne le nombre d'infractions?

L'existence d'un lien entre le nombre d'accidents de travail et la présence ou non d'une délégation syndicale peut-elle être démontrée?

Le ministre donnera-t-il pour mission aux services d'inspection d'accorder une attention particulière, dans les prochains mois, au respect de la loi sur le bien-être au travail et du RGPT sur les chantiers de construction, en tenant compte des dispositions particulières s'appliquant aux petits chantiers et aux chantiers de courte durée? Le ministre accordera-t-il une attention particulière à l'application de la législation au sein des petites entreprises?

Kan er worden aangetoond, op basis van cijfermateriaal, dat de arbeidsongevallen in de bouwondernemingen rechtstreeks verband houden met het feit of er al dan niet vakbondsafvaardiging aanwezig is?

Zult u aan uw inspectiediensten de opdracht geven om de volgende maanden bijzondere aandacht te besteden aan de naleving van de bepalingen van de welzijnswet en het ARAB op bouwwerven, rekening houdend met die bijzondere bepaling voor kleine en kortstondige werven?

Tot slot, zult u bijzondere aandacht besteden aan de toepassing van de wetgeving in kleine ondernemingen?

06.02 Minister **Peter Vanvelthoven**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Turtelboom, in uw eerste drie vragen vraagt u vooral naar cijfers. Door de inspectie toezicht en welzijn op het werk werden in 2005 in totaal 17.994 werkbezoeken ingesteld. De gegevens over 2006 zijn nog niet integraal ter beschikking. Wel kan ik u zeggen dat er eind november 2006 in totaal al 16.412 werkbezoeken werden geregistreerd.

Een opdeling volgens grootte van onderneming is minder relevant vanuit het oogpunt van de inspecties. Op bouwwerven zijn vaak verschillende ondernemingen door mekaar werkzaam. De inspectie wil elke werf, ongeacht het aantal ondernemingen dat er werkt, zo veilig mogelijk maken. Het registratiesysteem is daarop trouwens afgesteld. Dat laat mij dus niet toe om u, in de korte tijd die tussen uw vraag en het antwoord ligt, details te geven over het aantal overtredingen volgens de grootte van onderneming. Wel kan ik u zeggen dat de werkbezoeken aanleiding geven tot de vaststelling van gemiddeld zowat twee overtredingen per onderneming die op de werf actief is.

U vroeg of er onomstotelijk vastgesteld kan worden of er een rechtstreeks verband bestaat tussen het aantal arbeidsongevallen en de aanwezigheid van een vakbondsafvaardiging. Daarop kan ik u in ieder geval antwoorden dat zo'n relatie volgens mij onmogelijk onomstotelijk kan worden vastgesteld. Er spelen volgens mij te veel factoren door mekaar. Maar wel mag aangenomen worden dat in bedrijven met een vakbondsafvaardiging de welzijnsproblemen vlugger besproken worden en dat ook sneller actie ondernomen wordt ten overstaan van afwijkingen op de norm, zodat de kans op arbeidsongevallen verminderd wordt.

Ik kom aan uw laatste twee vragen. In de eerste helft van 2007 loopt er een campagne in samenwerking met het Nationaal Actiecomité voor de Bouwnijverheid, dat is trouwens een paritair actiecomité, voor de dakbedekkingbedrijven. Dat is een subsector van de bouwnijverheid die toch gekenmerkt wordt door het grote aantal kleine ondernemingen en werkzaamheden van kortere duur.

Bij het vaststellen van dergelijke jaarlijkse campagnes houden wij rekening met het aantal arbeidsongevallen in de subsector en met de relatieve vertegenwoordiging van het aantal kleine ondernemingen in deze subsector.

06.02 **Peter Vanvelthoven**, ministre: En 2005, les services d'inspection ont procédé à près de 18.000 visites de chantiers. Les chiffres de 2006 ne sont pas encore tous disponibles mais plus de 16.000 visites de contrôle avaient déjà été effectuées fin novembre. Il n'est pas simple de fournir une répartition en fonction de la taille des entreprises étant donné que plusieurs entreprises travaillent sur la majorité des chantiers et que les inspections portent sur la sécurité du chantier en général. Il n'était pas possible de collecter les données nécessaires dans le court délai dont nous disposons pour répondre à cette question. Néanmoins, deux infractions en moyenne sont constatées par entreprise active sur le chantier.

Il n'est pas possible, par définition, d'établir irréfutablement un lien direct entre le nombre d'accidents du travail et la présence d'une délégation syndicale car les facteurs susceptibles d'intervenir sont trop nombreux. Il n'en est pas moins plausible que les problèmes soient signalés plus rapidement lorsqu'il y a une délégation et que la réaction soit elle-aussi plus rapide.

Au cours du premier semestre de 2007, une campagne sera menée à l'intention des entreprises de couverture, en collaboration avec le Comité national d'action de l'industrie de la construction. Il

s'agit précisément d'un secteur qui compte un grand nombre de petites entreprises et où les chantiers de courte durée sont fréquents. Lors de l'organisation de telles campagnes, nous tenons compte du nombre d'accidents de travail dans le sous-secteur, ainsi que du nombre d'entreprises de petite taille.

06.03 Annemie Turtelboom (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb elke vraag een beetje toegespitst op de grootte van de onderneming omdat dit met de regelmaat van de klok naar voren komt.

Wij hebben dat ook gehad in het debat over de veiligheidscoördinatoren in de bouw. Men zei steeds dat er verschillende reglementeringen zijn afhankelijk van de grootte van de onderneming. Er werd toen ook regelmatig met cijfers aangebracht die aanduiden dat er meer problemen zouden zijn op kleine werven dan op grote werven. Daarom kom ik daarop hier nu terug.

Daarom drong ik op een bepaald ogenblik ook een beetje aan om te vragen hoe men dat vrij wetenschappelijk en onomstotelijk kan vaststellen. Het is immers toch wel belangrijk als men bepaalde acties wil ondernemen om te weten of men moet differentiëren naar de grootte van de onderneming.

Ik ben blij met uw antwoord. Ik ben blij met de cijfers die u gegeven hebt. Misschien moeten wij via een speciale studie er meer onderzoek aan besteden om de relatie tussen arbeidsongevallen en de grootte van de onderneming te kennen. Wij weten allemaal wel dat de bouwsector door de aard van het werk steeds een veel meer risicovolle sector zal zijn in vergelijking met andere sectoren.

De **voorzitter**: Ongeacht de grootte van de onderneming moet het de ambitie zijn om die gemiddelden verder naar beneden te halen.

06.04 Annemie Turtelboom (VLD): Absoluut, mijnheer de voorzitter. Dat is ook de reden waarom ik erop gewezen heb dat door de aard van het werk het altijd een sector zal zijn die iets meer risicovol is dan andere sectoren.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

06.03 Annemie Turtelboom (VLD): Dans le cadre du débat relatif aux coordinateurs de sécurité aussi, l'on a coutume de dire que les problèmes de sécurité sont plus fréquents dans les petites entreprises. C'est pourquoi je souhaite savoir s'il existe réellement un lien manifeste entre sécurité et taille des entreprises. Si tel était le cas, le gouvernement devrait aussi moduler ses actions en fonction de la taille des entreprises. Il faudrait sans doute mener une étude plus approfondie pour établir la relation entre la taille de l'entreprise et le nombre d'accidents du travail, mais la construction constitue déjà, en soi, un secteur où les risques sont plus nombreux.